

SLUTA! RIV

**SlutaRivs branschregler för
mätbara våtrum och
delreparationer**

Innehåll

1.	Inledning	3
1.1.	Vision, mission och värderingar.....	3
1.2.	Reglernas syfte	4
2.	Reglernas tillämpning.....	5
3.	Övergångsregler	6
4.	Nyheter och förändringar.....	6
5.	Auktorisation, dokumentation och kvalitetskontroll	7
5.1.	Auktoriserad SlutaRiv-medlem.....	7
5.2.	Branschlegitimation för VALF- och OPS-tekniker.....	7
5.3.	Dokumentation av utförda delreparationer med mätbarhet	8
5.4.	Dokumentation av installerade fuktsensorer i våtrum och övriga utrymmen	9
5.5.	Avvikelsehantering	9
5.6.	Kontroll av utförda arbeten.....	9
6.	Krav på mätbarhet av våtrum vid nyproduktion, ombyggnation och renovering	10
6.1.	Kontrollmätningar	11
7.	Krav på mätbarhet vid delreparationer	12
7.1.	Delreparation av tätskikt	12
7.2.	Delreparation av tappvattenledningar	13
7.3.	Delreparation av värmeledningar.....	14
7.4.	Delreparation av spillvattenledningar och golvbrunn	15

SlutaRivs branschregler för mätbara våtrum och delreparationer

Gäller från och med 1 februari 2023.

1. Inledning

SlutaRiv är branschorganisation för reparationsarbeten i fastigheter och för yrkesgrupperna VALF- och OPS-tekniker. SlutaRiv tar fram branschregler och riktlinjer för mätbara våtrum och delreparationer i fastigheter och är avsedda att användas av de auktoriserade medlemmarna.

Då det tidigare inte funnits några övergripande riktlinjer för reparationer i byggbranschen, vare sig för exempelvis yttertak, rörledningar, tätskikt eller dylikt, så har det inneburit att mycket rivs i onödan i samband med underhåll, ombyggnationer och vattenskador.

SlutaRivs branschregler kompletterar byggbranschen inom ett område som inte tidigare reglerats och är avsedda att kunna kombineras med andra gällande branschregler.

SlutaRivs medlemmar får därmed också rimliga regler att arbeta utefter och det blir möjligt att läcksöka och delreparera mer effektivt och säkrare i fastigheter i framtiden.

1.1. Vision, mission och värderingar

SlutaRivs **vision** är att aktivt arbeta med att förändra byggbranschen så att antalet vattenskador blir noll.

SlutaRivs **mission** är således att arbeta med att ta fram mer hållbara och miljövänliga lösningar, produkter och arbetsätt för att undvika rivning.

Den grundläggande frågan vi ställer oss varje dag är om det är rätt att byggbranschen säger att man måste riva hela våtrummet när man kan:

- Delreparera hål och skador i tätskiktet.
- Delreparera golvbrunnen som exempelvis blivit söndernagd av råttor.
- Delreparera ett läckage i en trycksatt ledning.
- Delreparera avloppet som har börjat läcka.

Genom att montera mätbarhet vid nyinstallationer gör man våtrum delreparationsbara i framtiden.

Vid alla sorters reparationer, såsom för tätskikt, dolda skarvar på trycksatta ledningar samt vid anslutning mellan nya och gamla installationsdelar i spillvattensystem, så kräver branschreglerna mätbarhet av fukt.

För att uttrycka det enkelt:

- Mätbarhet höjer fokus på hantverkarens arbete och därmed kvaliteten.
- Mätbarhet gör det möjligt att kunna delreparera tätskikt.
- Mätbarhet gör det möjligt att kontrollera tätheten av delreparationen.
- Mätbarhet gör det möjligt att upptäcka ett eventuellt läckage i tid.
- Att upptäcka ett läckage tidigare innebär att man kan sluta riva i samma utsträckning.
- Att sluta riva innebär stor besparing av miljön, tid och pengar!

! Mätbarhet ger möjlighet till delreparation – dags att börja sluta riva nu !

1.2. Reglernas syfte

Branschreglerna syftar till att tydliggöra krav och tillvägagångssätt i samband med produktion av våtrum samt mätbara delreparationer i enlighet med kapitel 6 och 7.

SlutaRivs branschregler är gällande för arbeten och delreparationer som utförs av medlemsföretagen och dess branschlegitimerade VALF- och OPS-tekniker.

Då reglerna utgör grund för fackmässigt utförande så kan alla som utför någon typ av delreparation eller nyinstallation komma att beröras av regelverket i förlängningen.

2. Reglernas tillämpning

2.1. Mätbara våtrum vid nyproduktion, ombyggnad och renovering

I strävan efter att uppnå nollvisionen gällande vattenskador ska SlutaRivs medlemsföretag enligt dessa branschregler montera tätskiktssensorer bakom tätskikt vid nyproduktion, ombyggnation och renovering av våtrum i allmänhet.

Till våtrum räknas exempelvis; bad-/duschrum, tvättstugor, omklädningsrum och apparatrum, det vill säga rum som normalt utförs med tätskikt och golvbrunn.

I våtrum med målade tätskiktssystem som yt- och tätskikt krävs inga tätskiktssensorer bakom eftersom de redan är möjliga att mäta.

Utrymmen med endast tätskikt, som saknar golvbrunn och som normalt inte avses utsättas för vattenbegjutning på vägg eller golv, så som exempelvis WC-rum, inkluderas inte i branschreglerna.

Det finns däremot inget som hindrar att man nyttjar mätbarhet i andra utrymmen om så önskas.

2.2. Mätbara delreparationer

Branschreglerna avser även reparationer inom flertalet områden för en fastighet, både gällande system och installationer samt typ av utrymme.

Utrymmen med tätskikt som kan behöva delrepareras såsom badrum, toaletterum, tvättstugor, apparatrum, omklädningsrum, poolutrymmen med mera berörs av branschreglerna.

I våtrum med målade tätskiktssystem som yt- och tätskikt krävs inga tätskiktssensorer bakom eftersom de redan är möjliga att mäta.

Delreparationer som leder till dolt montage av skarvar på rörledningssystem i exempelvis golvbjälklag, väggar och schakt samt relining av spillvattenledningar berörs av branschreglerna.

3. Övergångsregler

Detta kapitel beskriver regler för övergång från föregående utgåva i samband med uppdateringar.

Projekterings- och installationsarbeten som inleds från och med 1 februari 2023 ska utföras enligt BSR23:1.

Undantag

Om projekterings- eller bygghandlingar har blivit godkända innan den 1 februari 2023 får installationsarbeten utföras enligt BSR22:1.

4. Nyheter och förändringar

Detta kapitel beskriver nyheter och förändringar jämfört med föregående utgåva.

Jämfört med föregående utgåva, BSR22:1, har branschreglerna kompletterats med krav avseende mätbarhet i våtrum vid nyproduktion, ombyggnation och renovering. Se nytt kapitel nr 6.

Tidigare kapitel 6 om dellagningar har flyttats till kapitel 7 – ”Krav på mätbarhet vid delreparationer”.

Utförligare beskrivning har införts gällande auktorisation av medlemsföretag och branschlegitimation för utbildade VALF- och OPS-tekniker samt gällande dokumentation.

Beskrivning av avvikelshantering har lagts till i avsnitt 5.5.

Även smärre redaktionella justeringar har genomförts.

5. Auktorisation, dokumentation och kvalitetskontroll

SlutaRiv auktoriserar medlemsföretag samt utfärdar branschlegitimation för godkända VALF- och OPS-tekniker.

För att säkerställa kvaliteten i delreparationsarbeten anordnar SlutaRiv utbildningar och kvalitetsuppföljning för de företag som vill bli medlemmar.

Kvalitetsuppföljning innebär bland annat stickprovskontroll på arbeten utförda av medlem.

5.1. Auktoriserad SlutaRiv-medlem

Ett auktoriserat medlemsföretag inom SlutaRiv ska uppfylla följande punkter:

- Följa gällande branschregler SlutaRiv.
- Ha minst en branschlegitimerad VALF- eller OPS-tekniker heltidsanställd.
- Utfärda kvalitetsdokument för varje delreparationsärende.
- Montera fuktsensorer i enlighet med SlutaRivs branschregler och aktuella monteringsanvisningar.
- Använda utrustning och produkter för läcksökning och delreparationer som är godkända eller accepterade av SlutaRiv.
- Vara behjälplig vid kvalitetskontroller.
- Följa SlutaRivs uppförandekod.
- Ha F-skattsedel och ansvarsförsäkring, vara registrerat hos Bolagsverket samt momsregistrerat.

För utförligare beskrivning hänvisas till aktuella medlemsvillkor och uppförandekod på www.slutariv.se.

5.2. Branschlegitimation för VALF- och OPS-tekniker

Medlemsföretaget förbinder sig att utbilda berörda montörer och arbetsledare som avser arbeta som VALF- eller OPS-tekniker i gällande branschregler från SlutaRiv samt för vardera teknikgrupp anvisad teknikerutbildning genom SlutaRiv.

En OPS-tekniker förväntas vara yrkesutbildad inom sitt yrkesområde och ha branschlegitimation eller likvärdigt inom aktuell branschorganisation.

Branschlegitimationen är bunden till det auktoriserade medlemsföretaget och giltig i fem år.

Medlemsföretagets arbetsledare inom området våtrum ska genomgå SlutaRivs utbildning i gällande branschregler och SlutaRiv-konceptet och därigenom ha ett giltigt kursintyg.

Övrig personal hos medlemsföretaget som ska montera fuktsensorer ska ha genomgått utbildning i hantering av aktuella fuktsensorer, exempelvis SlutaRivs onlineutbildning för hantering av InviSense fuktsensorer. Och därigenom ha ett giltigt kursintyg.

För utförligare beskrivning hänvisas till aktuella medlemsvillkor och uppförandekod på www.slutariv.se.

5.3. Dokumentation av utförda delreparationer med mätbarhet

En auktoriserad SlutaRiv-medlem ska alltid lämna ett kvalitetsdokument till beställaren efter utförd delreparation.

Kvalitetsdokumentet är en värdehandling för beställaren vid en framtida försäljning eller reglering av en eventuell skada.

Kvalitetsdokumentet ska upprättas enligt aktuell blankett framtagen av SlutaRiv och det ska framgå vilken utgåva av branschreglerna som tillämpats.

Det är endast auktoriserade medlemsföretag inom SlutaRiv som får utfärda SlutaRivs kvalitetsdokument.

Monterade fuktsensorer ska alltid registreras/aktiveras hos SlutaRiv genom fastställda gällande rutiner.

5.4. Dokumentation av installerade fuktsensorer i våtrum och övriga utrymmen

Monterade fuktsensorer som är SlutaRiv-godkända ska alltid registreras/aktiveras hos SlutaRiv genom fastställda gällande rutiner, om inte annat avtalats.

Detta gäller alla typer av SlutaRiv godkända sensorer som är avsedda för att förenkla läcksökning och delreparationer i framtiden för SlutaRivs medlemmar.

Den som monterar fuktsensorerna ansvarar för att nödvändig information lämnas så det framöver går att söka på fastighetens adress och vilket utrymme som avses, typ av sensor samt att det framgår vem som utfört montaget. Se gällande monteringsanvisning för nödvändig information.

5.5. Avvikelsehantering

I de fall det inte är möjligt att följa dessa branschregler ska överenskommelse med beställaren göras och dokumenteras skriftligt, exempelvis via mejl, sms, avtal eller protokoll från byggmöte.

I den skriftliga överenskommelsen ska det framgå att det är en avvikelse och vilka konsekvenser det kan innebära för fastighetsägaren.

Avvikelsen ska även anges i kvalitetsdokumentet.

5.6. Kontroll av utförda arbeten

Medlemsföretaget ska utföra egenkontroll enligt SlutaRivs rutiner och dokumentera dessa enligt fastslagna blanketter.

SlutaRiv utför stickprovskontroller på utförda arbeten, bland annat genom skanning av fuktsensorer och kontroll av utförande samt dokumentation.

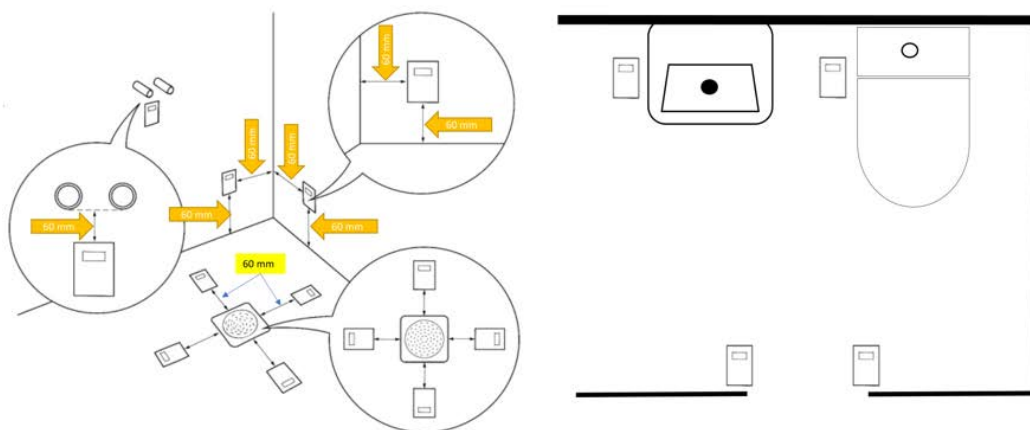
6. Krav på mätbarhet av våtrum vid nyproduktion, ombyggnation och renovering

Att införa mätbarhet av fukt i byggnader skapar möjlighet till att kontrollera och utreda eventuella vattenläckor och därmed begränsa rivandet under byggnadens framtid och i stället kunna delreparera i större utsträckning.

I detta kapitel ligger fokus på mätbarhet av fukt bakom tätskikt i nyproducerade, ombyggda och renoverade våtrum. Se kapitel 2 för definition av utrymmen som berörs.

Vid installation av fuktsensorer skall utföraren lämna underlag till SlutaRiv för registrering av adressuppgifter och placering av sensorerna i enlighet med gällande monteringsanvisning.

Fuktsensorer väljs så att de har hög tillförlitlighet och kan kontrolleras utan att demontera möbler eller annan utrustning.

Figur 6:1

Fuktsensorer för tätskikt ska som minst monteras kring golvvbrunnen.

Vartefter sensortekniken utvecklas beräknas branschreglerna uppdateras för att inkludera fler utsatta positioner bland ska-kraven.

Fuktsensorer rekommenderas även monteras vid utsatta ställen i tätskiktet, såsom intill eller under genomföringar på golv och väggar som är försedda med tätskikt. Se figur 6:1.

Exempel på utsatta genomföringar är:

- rör genomföringar i golv
- rör genomföringar på vägg
- eldosor på vägg i våtzone 1
- båda sidor om tröskelns insida

För våtutrymmen med tätskikt på vägg rekommenderas fuktsensorer även monteras i våtzon 1 vid utsatta platser så som:

- innervinkeln i plats för dusch/bad
- hyllnisch
- fönstersprång
- infällda skåp
- intill nederkant på dörrkarm

Fuktsensorer ska placeras där det är möjligt att avläsa dem utan att demontera några möbler eller dylikt.

Montering av sensorer ska utföras enligt leverantörens monteringsanvisningar samt registreras/aktiveras hos SlutaRiv.

6.1. Kontrollmätningar

En första referensmätning ska utföras och registreras i samband med att installationen är färdigställd och innan man tar våtutrymmet i bruk, exempelvis vid slutbesiktning.

Mätning av fuktsensorer och registrering av mätdata utförs därefter lämpligen vid följande tillfällen:

- Efter 6 månader
- Vid 2-årsbesiktning
- Vid 5-årsbesiktning
- Innan entreprenörens ansvarstid löper ut
- Vid misstanke om läckage från rörledning eller genom tätskikt
- Vid utflyttning av hyresgäst
- Vid försäljning av bostad/fastighet

7. Krav på mätbarhet vid delreparationer

Att införa mätbarhet av fukt i byggnader skapar möjlighet till att kontrollera och utreda eventuella vattenläckor och därmed begränsa rivandet under byggnadens framtid.

Fuktsensorer väljs så att de har hög tillförlitlighet och kan kontrolleras under installationens avsedda livstid.

SlutaRiv lämnar 10 års garanti på delreparationsarbeten av tätskikt som projektleds genom branschorganisationen, se vidare gällande garantivillkor.

Vid installation av fuktsensorer skall utföraren lämna underlag till SlutaRiv för registrering av adressuppgifter och placering av sensorerna i enlighet med gällande monteringsanvisning.

7.1. Delreparation av tätskikt

Vid delreparation av befintliga tätskikt ska fuktsensorer installeras för mätbarhet.

Fuktsensorer ska placeras bakom tätskiktet och det ska vara möjligt att avläsa dem utan att demontera några möbler eller dylikt.

Montering av tätskikt och sensorer ska utföras enligt respektive leverantörs monteringsanvisningar samt registreras/aktiveras hos SlutaRiv enligt fastställda gällande rutiner.

Täthetskontroll av den dellagade ytan ska genomföras efter konsultation SlutaRiv innan ytskiktet återställs.

7.1.1. Kontrollmätningar

En första referensmätning ska utföras och registreras i samband med att installationen är färdigställd och innan man tar våtutrymmet i bruk.

Mätning av fuktsensorer och registrering av mätdata utförs därefter lämpligen vid följande tillfällen:

- Efter 6 månader
- Innan entreprenörens ansvarstid löper ut
- Vid misstanke om läckage genom tätskikt
- Vid utflyttning av hyresgäst
- Vid försäljning av bostad/fastighet

7.2. Delreparation av tappvattenledningar

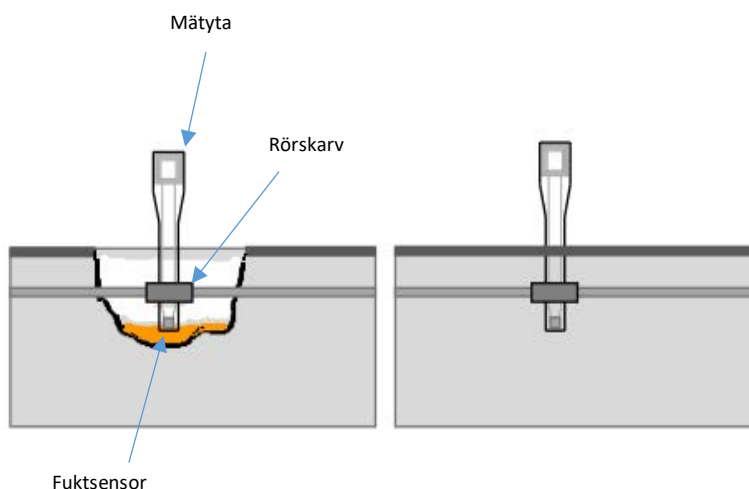
Innan delreparation av en tappvattenledning ska man ha utrett möjligheterna till att dra om ledningen i stället, för att undvika en dold skarv/fog.

Boverkets byggregler behandlar inte reparationer och delreparationer specifikt, utan man hänvisar till byggnadens förutsättningar och ändringens omfattning, se avsnitt 1:223, och anger att hänsyn till ekonomiska skäl kan tas.

Ekonomiska skäl som kan beaktas är sådana som följer av byggnadens placering och utformning eller tekniska förutsättningar i övrigt. **En låg likviditet är däremot inget skäl som kan beaktas.**

Notera att det normalt inte anses vara fackmässigt att montera dolda skarvar på tappvattenledningar, varvid det kan komma att krävas en skriftlig överenskommelse om avvikelse med beställaren.

Vid delreparation av tappvattenledning ska fuktsensorer installeras för mätbarhet. Se figur 7:2.

Figur 7:2

Fuktsensorer ska placeras där det är möjligt att avläsa dem utan att demontera några möbler eller dylikt.

Montering av koppling och sensorer ska utföras enligt respektive leverantörs monteringsanvisningar samt registreras/aktiveras hos SlutaRiv.

7.2.1. Kontrollmätningar

Mätning av fuktsensorer och registrering av mätdata utförs lämpligen vid följande tillfällen:

- Efter 6 månader
- Innan entreprenörens ansvarstid löper ut
- Vid misstanke om läckage genom tätskikt
- Vid utflyttning av hyresgäst
- Vid försäljning av bostad/fastighet

7.3. Delreparation av värmeledningar

Vid delreparation eller ändring av värmeledning ska fuktsensorer installeras för mätbarhet.

Fuktsensorer ska placeras där det är möjligt att avläsa dem utan att demontera några möbler eller dylikt.

Montering av koppling och sensorer ska utföras enligt respektive leverantörs monteringsanvisningar samt registreras/aktiveras hos SlutaRiv.

7.3.1. Kontrollmätningar

Mätning av fuktsensorer och registrering av mätdata utförs lämpligen vid följande tillfällen:

- Efter 6 månader
- Innan entreprenörens ansvarstid löper ut
- Vid misstanke om läckage genom tätskikt
- Vid utflyttning av hyresgäst
- Vid försäljning av bostad/fastighet

7.4. Delreparation av spillvattenledningar och golvbrunn

Vid delreparation eller anslutning mellan nya och gamla installationsdelar i ett spillvattensystem ska fuktsensorer installeras för mätbarhet. Detta gäller även vid anslutning mot en relinad avloppsledning.

Fuktsensorer ska placeras där det är möjligt att avläsa dem utan att demontera några möbler eller dylikt.

Montering av skarv och sensorer ska utföras enligt respektive leverantörs monteringsanvisningar samt registreras/aktiveras hos SlutaRiv.

7.4.1. Kontrollmätningar

Mätning av fuktsensorer och registrering av mätdata utförs lämpligen vid följande tillfällen:

- Efter 6 månader
- Innan entreprenörens ansvarstid löper ut
- Vid misstanke om läckage genom tätskikt
- Vid utflyttning av hyresgäst
- Vid försäljning av bostad/fastighet

SLUTA ! RIV

Slutariv.se

BSR23:1